

Vedtak i Transportklagenemnda - Kollektivreiser

Sammendrag

Ikke validert skolekort (t:kort) under bussreise fra VGS til bosted

Dato

22.03.2021

Saksnummer

2021-00002

Tjenesteytere

AtB AS

Klager har i det vesentlige anført

Klager reiste 10. desember 2020 med buss fra Strinda VGS i retning Kattem, da han ble ilagt gebyr for manglende validering av skolekort (t:kort). Klager viser til at det elektroniske reisekortet er for perioden 17.08.2020 til 18.06.2021, og fungerer som en periodebillett ved at det blant annet viser hvor mange dager som gjenstår til det utløper.

Klager mener at det er flere grunner til at dette gebyret må frafalles. Bildet av bussholdeplassen som klager reiste fra, og som er lagt frem i AtBs tilsvaer til nemnda, viser en holdeplass uten mulighet til valdering av t:kort. Valideringsautomat hos fører kan heller ikke benyttes pga. restriksjoner som følge av Covid-19.

Videre understreker klager at saken er av prinsipiell karakter, fordi det foreligger svakhet i systemet ved at det ikke blir gitt tilstrekkelig informasjon om bruk av t:kort til de som søker og får vedtak om dette. AtB argumentere med at det er gitt info til skoleverk ved kommuner og fylkeskommuner vedrørende skoleskyss, men dette hjelper lite når informasjonen er ikke videreformidlet i vedtak fra fylkeskommunen. Ei heller er det lagt inn en henvisning til AtBs regelverk, slik som eksempelvis NAV sørger for i de saker hvor det blir innvilget honnørkort. Der blir det lagt ved både infoskriv om retningslinjer for bruk av honnørkort, samt krav som må oppfylles for gyldig bruk av rabattert billett, når bruker mottar honnørkortet.

Avslutningsvis understreker klager at han ikke har noen økonomisk gevinst ved å unnlate validering, selv om AtB påstår dette i sitt tilsvaer. Klagers periodekort utløper 18. juni 2021, som også er siste skoledag. Dersom selskapets påstand skulle stemme, ville klager hatt mange bussturer oppspart i perioden hvor kortet er gyldig, noe han ikke har.

Klager fastholder at selskapet har ilagt gebyr på feil grunnlag. Han benyttet seg av sin rett til gratis skoleskyss, som er gitt i form av vedtak på grunn av avstand mellom bosted og videregående skole, og krever følgelig at gebyret frafalles.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

AtBs regelverk gjelder for alle som befinner seg ombord på våre transportmidler. Når en kunde reiser med AtB, inngår kunden samtidig en transportavtale med AtB om reise på våre transportmidler basert på de til enhver tid gjeldende vilkår som følger av AtBs transportvedtekter med vedlegg.

Det stemmer at AtB endret rutestruktur i Trondheim den 03.08.19. Denne endringen medførte i tillegg en overgang til åpen billettering. Ved åpen billettering kan den reisende gå om bord i bussen uten å registrere/validere eller vise frem billetten for sjåfør, så lenge denne er kjøpt/aktivert før påstigning. Denne endringen medførte i liten grad endring for bruk av skolekort.

Følgende informasjon ble sendt fra vår skoleskyssavdeling i forbindelse med oppstarten av ny rutestruktur i 2019:

"Elever ved grunnskole og videregående skole med skolekort, må validere kortet ved hver reise også fra 3. august 2019. Dersom man reiser fra en Metrostasjon, må kortet registreres på stasjonen. Fra øvrige holdeplasser må elevene gå inn foran hos sjåføren og registrere om bord på bydels- eller skolebussen, slik man gjør i dag. Skolekortet vil fortsatt være personlig og fortsatt være gyldig for to reiser per skoledag, med eventuelle overganger på reisen."

Følgende ble sendt ut til skolene i forbindelse med bruk av skolekort i koronasituasjonen:

- t:kort skole skal medbringes hver gang man reiser.
- På de holdeplasser det er kortleser tilgjengelig, skal kortet leses av.
- Skoleelever uten t:kort skole kjøper billett via mobil i appen AtB Mobillett eller på SMS. Billett kan ikke kjøpes om bord.

Alle skolekort er forhåndslastet med x-antall reiser som igjennom skoleåret skal være 2 turer per dag, en tur hjem, og en tur til skolen. Dersom skolekortet ikke blir validert på en kortleser, vil ikke disse turene subtraheres og dermed føre til at man i praksis kan bruke skolekortet til fritidsaktiviteter, noe som man i utgangspunktet må dekke selv. For at skolekort i henhold til regelverket skal regnes som en gyldig billett, må dette valideres på kortlesere hvor dette er tilgjengelig.

Strinda VGS er ikke en Metrostasjon, men betjenes av Linje 22. Det er kortleser om bord Linje 22, men denne er plassert fremst hos sjåføren, og er av smittehensyn ikke tilgjengelig. I henhold til kontrollørenes oppdaterte retningslinjer i forbindelse med Korona, så ville det ikke blitt utstedt gebyr dersom kontrollen ble utført på Strinda VGS. I dette tilfellet har Klager tatt Linje 22, men byttet til linje 1. Klager har dermed hatt

flere muligheter til å validere reisekortet på en av kortleserne innen billettkontrollen på Tillerterminalen.

Dersom man reier fra Strinda VGS, må man bytte buss på en Metrostasjon for å reise med Linje 1 videre.

Alle Metrostasjonene i Trondheim sentrum (som det ville være aktuelt å bytte til Linje 1 med videre) var operativ den aktuelle dagen. Ved Kattem senteret er det i tillegg en holdeplass rett over veien det er mulig å skanne reisekortet sitt på.

På atb.no under «skoleskyss for videregående skole» finnes det linker til hvordan man benytter den digitale søknadsportalen til Trøndelag fylkeskommune, i tillegg til informasjon om «slik fungerer skolekortet t.kort skole», se vedlegg 1. Når man kommer til nettstedet for Trøndelag fylkeskommune, finner du også den samme informasjonen under fanen «Lover, forskrifter og retningslinjer». AtB ønsker videre å påpeke at selv om noen får innvilget et vedtak på en rettighet man har, så er det gjerne slik at det er visse vilkår man må oppfylle for at rettigheten skal gjelde.

Klager belyser videre et forhold om at han som reisende ikke har hatt noen økonomisk gevinst av å unnlate å skanne skolekortet. Klager viser videre til at han har dobbeltsjekket reisekortet sitt, og at kortet viser 157 gjenværende dager og ikke turer. Det fremgår av retningslinjene for skolekort at:

«Skolekortet inneholder to gyldige reiser per dag. Antall turer er individuelt og følger den rettighet du har for skoleskyss. For full skyssrett er det to reiser pr dag i skoleårets 190 dager. Ved fri skoleskyss i deler av året, vil antall turer være lavere. Skolekortet kan benyttes hele året, men vil gå tomt for reiser om det benyttes mer enn rettigheten tilsier».

AtB har ved behandling av saken undersøkt dette med vår skoleavdeling. Avdeling for skoleskyss bekrefter at ordningen er slik at det for full skyssrett er slik at det kun skal lastes to turer per dag for skoleårets 190 dager. I tilfellet for Klager er produktet imidlertid endret. Dette på grunn av at Klager må bytte buss for å komme seg til og fra skolen. For å unngå problemer med at reisekortet går tomt for reiser, er kortet derfor oppgradert. Skoleavdelingen påpeker likevel at retningslinjene for bruk, med at reisekortet må valideres for hver reise fortsatt gjelder. I dette tilfellet var dato for siste validering 18.11.2020.

Klager ble stoppet i billettkontroll den 10.12.2020. Siste valideringsdato for reisekortet var den 18.11.2020.

AtB kan ikke tillate en ordning der reisende unnlater å validere skolekort. Dette på grunn av at skolekortene i utgangspunktet er lastet med to turer per dag, og skal kun benyttes for reiser knyttet til skole og hjemsted.

Nemnda bemerkjer

Klager ble ilagt gebyr på bussen 10. desember 2020 fordi han ikke kunne fremvise validert t:kort ved kontroll.

Klager har i sin klage vist til at han ikke fikk validert sitt t:kort fordi holdeplassen Strinda VGS, som han reiste fra, ikke har noen valideringsautomat, samt at det ikke er tillatt å validere på automat hos fører som følge av Covid-restriksjoner om bord. Videre hevder klager at saken er av prinsipiell karakter ettersom det ikke foreligger informasjon om hvordan skolekort skal benyttes, i vedtaksbrevet fra Trøndelag fylkeskommune.

Det følger av AtBs transportvedtekter pkt. 3 a og b at det er den reisendes ansvar å ha gyldig betalingsmiddel og å ha gyldig billett ved påstigning. Av transportvedtektenes pkt. 6.2 følger det at det skal ilegges tilleggsavgift dersom den reisende ikke kan vise gyldig billett. Bestemmelsen er objektiv. Gebyr kan således ilegges selv om passasjerer ikke har opptrådt klanderverdig.

Det følger vidare av reisevilkårene at t:kort skole skal medbringes hver gang man reiser, og at på de holdeplasser det er kortleser tilgjengelig, skal kortet leses av. Dette er det sendt ut informasjon til til samtlige skoler, og informasjonen finnes også tilgjengelig på AtBs nettsider. Da det ikke er valideringsautomat ved Strinda, utstedes heller ikke gebyr på linje 22. Klager byttet imidlertid til linje 1. AtB har opplyst at for å reise med linje 1 må man bytte på en Metrostasjon, som alle har kortlesere. Alle Metrostasjonene i Trondheim sentrum var operative den aktuelle dagen.

Da klager ikke hadde validert billetten, har han reist uten gyldig billett og det var grunnlag for illeggelse av gebyr. Etter nemndas syn er det gitt tilstrekkelig informasjon til reisende om vilkårene for bruk av t:kort.

Nemnda kan ikke se at klagers øvrige anførsler kan føre til et annet resultat.

Vedtak

Transportklagenemnda for kollektivtransport finner ikke å kunne anbefale at klager gis medhold.

Nemndas representanter

Steinar Backe (leder)

Hege Sundby (Forbrukerrådet)

Steffen Lien (Forbrukerrådet)

Hege Sand (Ruter)

Olav Grøttland (Vy)